

ПЕРЕДОВИЙ ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ ПРАВА НА КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ ЯК ДЖЕРЕЛО ВДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У ПРАВООХОРОННІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ

Анотація. Статтю присвячено дослідженню закордонного досвіду процедури набуття права на керування легковими транспортними засобами на прикладі чотирьох країн світу, а саме: США, Угорщини, Великобританії та Японії. Розглянуто особливості учнівського і стандартного посвідчення водія в країнах, де вони існують. Зазначено, що особливістю Сполучених Штатів Америки є можливість допускати до навчання осіб віком від 14 років і наявність комерційних і некомерційних посвідчень водія. Окреслено процедуру отримання тимчасового й постійного посвідчення водія та вимоги, що висуваються до кандидатів на отримання посвідчення в США. Акцентовано, що правові норми Європейського Союзу у сфері видачі посвідчення водія все більше прагнуть до уніфікації та врегульовані в Директиві про європейські водійські посвідчення, що дозволяє існування взаємного визнання посвідчень водія, виданих у всіх державах-членах ЄС. Зазначається, що всі водійські посвідчення країн ЄС мають уніфікований вигляд і схожу процедуру отримання. На прикладі Угорщини наведено процедуру одержання посвідчення категорії «В» та відзначено, що особливістю такої процедури в Угорщині є обов'язок кандидатів пройти навчання з першої медичної допомоги. Розглянуто процедуру, визначену для отримання тимчасового та постійного посвідчення водія через Агентство з ліцензування водіїв і транспортних засобів Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії, а також згадано мінімальні необхідні вимоги як для апліканта, так і для навчального автомобіля. Акцентовано увагу на складності процедури отримання посвідчення водія в Японії, неможливості допущення жодних помилок під час практичного іспиту й досить довгому двоетапному процесі отримання постійного водійського посвідчення. Зазначено, що в Японії існують посвідчення двох типів: для управління автомобілем з автоматичною та механічною коробкою передач, які відрізняються за процедурою й вартістю отримання. Запропоновано можливості імплементації окремих позитивних практик у національну правову систему у сфері надання адміністративних послуг з видачі посвідчення водія.

Ключові слова: посвідчення водія, зарубіжний досвід отримання посвідчення водія, Сполучені Штати Америки, Великобританія, Угорщина, Японія, адміністративні послуги, адміністративні послуги в правоохоронній сфері.

Постановка проблеми. Право на керування транспортними засобами та правила, що застосовуються до посвідчень водія, є важливими елементами загальної транспортної політики, сприяють підвищенню безпеки дорожнього руху й вільному переміщенню осіб. З огляду на важливість описаного

питання, вважаємо за необхідне розглянути закордонний досвід правового регулювання набуття права на керування транспортними засобами в розрізі його імплементації в національне законодавство з метою підвищення ефективності правозастосовних процедур.

Зважаючи на те що в більшості країн процес отримання посвідчень різних категорій розрізняється, для цілей дослідження будемо брати до уваги видачу посвідчень водія на право керування легковим автомобілем. Як правило, існують певні спільні загальноновизнані риси, як-то: складання теоретичного та практичного заліку, проте немало й особливостей, на яких ми намагатимемося акцентувати увагу. Пропонуємо почати розгляд питання зі Сполучених Штатів Америки.

Мета статті – дослідити закордонний досвід процедури набуття права на керування легковими транспортними засобами на прикладі чотирьох країн світу, а саме: США, Угорщини, Великобританії та Японії; розглянути особливості учнівського і стандартного посвідчення водія в країнах, де вони існують.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сполучені Штати – одна з небагатьох країн, де дозволено водити машину 14-річним дітям, у деяких штатах, наприклад, на Алясці, в Арканзасі й Айові – дозволяється керування автомобілем 14-річним особам з учнівським посвідченням. У більшості штатів водії зобов'язані пройти письмовий тест, щоб отримати дозвіл на навчання, а потім скласти практичний залік з водіння, щоб отримати права. Розглянемо процедуру на прикладі штату Каліфорнія. Тут, як і на території всіх Сполучених Штатів, питаннями, пов'язаними з посвідченнями водія, займається Департамент штату з реєстрації транспортних засобів (DMV).

Посвідчення водія Каліфорнії (DL) – це карта, яка дає дозвіл на керування транспортним засобом. DL має містити повне ім'я, дату народження, поштову адресу, підпис, фотографію та фізичний опис. Посвідчення водія має бути в наявності завжди, коли особа керує автомобілем.

Є дві основні категорії DL: некомерційні й комерційні. У некомерційній категорії є підвиди ліцензій, які дозволяють водіям керувати певними типами автотранспортних засобів (базовий (клас С): стандартний автомобіль або вантажівка для особистого користування, мотоцикл, туристичний причіп (некомерційний клас А): допустима повна маса транспортного засобу – понад 15 000 фунтів, або автобус з причепом повною масою понад – 10 000 фунтів (якщо буксирування не провадиться на платній основі), будинок на колесах (некомерційний клас В) – більше 40 футів, але не більше 45 футів [1].

На території штату Каліфорнія існує 2 процедури отримання посвідчення водія – для осіб віком до 18 років і тих, що досягли повноліття.

Для першої категорії отримання посвідчення починається з отримання тимчасового дозволу на навчання для осіб, які вчаться водити машину і працюють над виконанням вимог для отримання посвідчення водія (DL). Щоб подати заяву на тимчасовий дозвіл на навчання, особа має досягти віку 15,5 років, але не більше 18 років. Процедура складається з таких етапів:

- заповнення заяви за підписом батьків або законних опікунів (коли батьки або опікуни розписуються за неповнолітнього для отримання DL, вони беруть на себе фінансову відповідальність (здійснюють обов'язкове страхування) за цього неповнолітнього);

- надання відбитка великого пальця;

- перевірка зору¹;

- сплата реєстраційного збору;

- повторне сканування відбитка великого пальця, надання зразка підпису (який буде вказано на посвідченні) і фотографування;

- проходження теоретичного тесту. Необхідно правильно відповісти на не менше ніж на 38 питань із 46, у кожного є 3 спроби пройти тест з інтервалом у 7 днів (не рахуючи дня, коли тест було провалено). Якщо особа не пройде тест 3 рази, необхідно почати все спочатку, заповнивши нову заяву і сплативши відповідні збори;

- після успішної здачі теорії особа отримує тимчасовий дозвіл на навчання [2].

Особа може керувати автомобілем лише за умови присутності одного з батьків, опікуна, чоловіка (дружини) або іншого дорослого у віці 25 або більше років, у якого є чинне Каліфорнійське посвідчення водія. Така особа повинна сидіти на передньому сидінні, щоб у будь-який момент мати змогу взяти під свій контроль транспортний засіб. Тимчасовий дозвіл на навчання не дозволяє самостійно керувати автомобілем навіть в офіс DMV на здачу практичного іспиту з водіння. Також необхідно надати свідоцтво про проходження інтегрованого навчання або свідоцтво про зарахування до затвердженої інтегрованої програми теоретичного та практичного навчання водіїв (DE/DT).

Після виконання вимог тимчасового дозволу на навчання можна скласти практичний іспит з водіння. Для цього необхідно:

- бути віком від 16 до 18 років;

- або мати тимчасовий дозвіл на навчання не менше шести місяців;

- пройти навчання;

- пройти шість годин практичного навчання;

- пройти 50 годин практики з дорослим у віці 25 років і старше, який може підтвердити, що ви виконали ці 50 годин практики;

¹ Усі водії при отриманні першого або продовженні строку посвідчення водія повинні пройти перевірку зору.

Зір перевіряється в офісі (DMV), співробітник попросить вас прочитати рядок на оптометричній таблиці з обома відкритими очима, а потім ще по рядку окремо кожним оком. Якщо посвідчення вже має позначку «з використанням засобів коригування зору», перевірка проводиться в окулярах або контактних лінзах. Про носіння засобів корекції зору необхідно повідомити співробітника офісу. Знімати їх для перевірки зору не потрібно, але водійське посвідчення матиме позначку «з використанням засобів коригування зору». Якщо в особі виникнуть труднощі з читанням оптометричної таблиці, співробітник використає апарат для перевірки зору вдалину. Джерело: Vision Requirements for Driving Class C Vehicles. URL: <https://www.dmv.ca.gov/portal/driver-education-and-safety/educational-materials/fast-facts/vision-standards-ffd1-14/>.

– практикувати водіння в нічний час як мінімум 10 з 50 годин практики.

Після цього особа може записатися іспит з водіння. На складання іспиту є три спроби, які можна пройти з інтервалом у 14 днів (не рахуючи дня, коли тест провалений). За кожне повторне тестування стягується плата в розмірі 7 доларів США. Якщо практичний іспит не буде складено трічі, заява втрачає чинність і всю процедуру варто починати заново. У разі успішного проходження іспиту DMV видає тимчасове посвідчення водія, що діє 60 днів, поки оригінал посвідчення не надійде особі поштою протягом 3–4 тижнів [2].

На нашу думку, саме така процедура не є вдалою для України, адже сучасні засоби поштового зв'язку досі не є ідеальними, що залишає значний процент похибки або втрати поштового відправлення. Отже, переходимо до розгляду предмета дослідження в країнах Євросоюзу.

У Європейському Союзі видачу посвідчень водія врегульовано в Директиві про європейські водійські посвідчення й максимально уніфіковано в усіх країнах союзу. Раніше в кожній країні ЄС були свої вимоги до водійських прав, у деяких країнах набагато суворіші, ніж в інших. Сьогодні правила, наскільки це можливо, є однаковими. У результаті всі країни ЄС мають однакові категорії водійських прав і до їх отримання застосовуються схожі основні вимоги. Це не поширюється лише на водійські права для керування трактором (категорія t), це національна категорія, яку інші країни не визнають.

Директива про водійські посвідчення забезпечує взаємне визнання водійських прав, виданих у всіх державах-членах. Із 19 січня 2013 року всі водійські права, видані країнами ЄС, виглядають однаково – надруковані на пластиці з мікрочіпом, який має розмір і форму кредитної картки. Директива вимагає, щоб держави-члени за згодою Комісії встановили еквівалентність прав, отриманих до набрання чинності Директиви 2006/126/EC, і категорій транспортних засобів, установлених у цій Директиві [3].

Посвідчення водія видається тільки тим кандидатам, які: а) є резидентом країни, де подається заява; б) відповідають мінімальним віковим вимогам (мінімальний вік для категорії В встановлений на рівні 18 років; держави-члени можуть підвищувати або знижувати мінімальний вік для видачі водійських прав: для категорій В і ВЕ до 17 років); в) мають пройти перевірку навичок і поведінки на дорозі та склали теоретичний тест; г) відповідати медичним вимогам. Не дозволяється мати більше одного водійського посвідчення [4].

Візьмемо за приклад Угорщину як одну з країн, що є найближчими сусідами України. У цій країні за видання водійських посвідчень відповідає Центральний офіс адміністративних та електронних державних послуг (Central Office for Administrative and Electronic Public Services) і мають деякі особливості, а саме: Угорщина є однією з небагатьох країн ЄС, де навчання наданню першої допомоги є необхідною умовою для здачі практичного іспиту й отримання права керувати транспортними засобами.

Вимоги для отримання водійських прав в Угорщині такі:

- записатися в акредитовану автошколу і пройти встановлений законом кількість годин теоретичної та практичної підготовки, яке буде варіюватися залежно від категорії необхідних прав. Законодавство вимагає, щоб водії-стажисти пройшли практичну підготовку з водіння в нічний час, у міських і заміських умовах;

- скласти теоретичний залік;
- пройти практичний іспит з водіння;
- скласти базовий тест з надання першої допомоги [5].

Для одержання посвідчення категорії «В» необхідно пройти курс теорії тривалістю не менше 28 годин, який буде включати вивчення правил дорожнього руху, теорію водіння, теоретичні основи експлуатації й обслуговування автомобілів. Мінімум 29 годин практики водіння поділяється на 9 годин початкової і 20 годин основної підготовки. Основне навчання складається, як мінімум, із 14 годин водіння в межах міста, 4 години по шосе та 2 години в нічний час доби, при цьому учень та інструктор повинні довести, що разом вони подолали відстань не менше 580 км. Після проходження теоретичного заліку й практичного іспиту на тренувальному полігоні необхідно також скласти підсумковий іспит з водіння. До складання цього тесту особа не допускається до тих пір, поки не складе базовий тест з надання першої допомоги й не отримає відповідний сертифікат [6].

Мінімальний вік для подання заяви на отримання посвідчення водія легкового автомобіля в Угорщині – 17 років. Заяву на отримання першого посвідчення водія можуть подати лише ті, хто:

- відповідають медичним критеріям;
- мають здатності до керування автомобілем;
- виконали вимоги навчання й практики;
- є резидентами Угорщині;
- або іноземними громадянами, що перебувають в Угорщині останні шість місяців до подачі заяви;
- не є непридатними для водіння з погляду безпеки дорожнього руху [7].

Подати заяву на отримання водійського посвідчення вперше можна лише особисто в приміщенні офісу, на переоформлення або зміну – заявку можна подати онлайн. Документи, що необхідно надати: відповідний чинний документ, що засвідчує особу; адресна картка (офіційна довідка про особистий ідентифікатор та адресу проживання); у разі наявності документа іноземного громадянина, що підтверджує його/її країну проживання; тестовий лист або підтвердження тесту, видане органом управління дорожнього руху, яке підтверджує успішне складання заліків; довідка про проходження медичного огляду; квитанція про сплату адміністративного збору за водійське посвідчення. Отримати посвідчення можна через 30 днів за вибором: особисто або поштою [7].

У Сполученому Королівстві Великобританії такими питаннями опікується Агентство з ліцензування водіїв і транспортних засобів. Агентство з ліцензування водіїв і транспортних засобів (DVLA – виконавче агентство, що спонсорується Міністерством транспорту), у базі даних якого зберігається понад 49 мільйонів записів про водіїв і більше 40 мільйонів записів про транспортні засоби [8].

Подача заявки на отримання першого тимчасового водійського посвідчення на мопед, мотоцикл та автомобіль здійснюється через сайт DVLA онлайн. Для подачі заявки необхідно бути не молодше 15 років і 9 місяців; мати змогу читати номерний знак з відстані 20 метрів. Тільки після цього можна реєструватися на навчання керування транспортним засобом, для складання теоретичного іспиту обов'язково потрібна тимчасова ліцензія.

Запис на іспит з теорії здійснюється й оплачується онлайн, сам же іспит може бути складений виключно в офісі DVLA.

Під час здачі теоретичного тесту заборонено мати із собою особисті речі, такі як: сумки, навушники, мобільні телефони та годинник, вони повинні залишитися в спеціальній шафці на час заліку. Списування під час тестування є протизаконним і тягне за собою адміністративні наслідки. Після успішного проходження теоретичного тесту громадянин повинен записатися онлайн та оплатити проходження практичного іспиту. З моменту успішного проходження практичного іспиту громадянин може керувати автомобілем у разі відповідності таким мінімальним вимогам: мати чинне водійське посвідчення, досягти мінімального необхідного віку; відповідати мінімальним вимогам до зору (бачити номерний знак за 20 метрів). Водії-учні додатково повинні перебувати під наглядом кваліфікованого водія (за винятком їзди на мотоциклі); мати на автомобілі L-образні знаки (L-знаки або D-знаки в Уельсі – що означає навчальний автомобіль) [9].

У Британії також висуваються мінімальні необхідні вимоги до автомобіля:

- бути зареєстрованим у DVLA;
- мати сплачений податок на транспортний засіб (перевірте, чи обкладається ваш автомобіль податком онлайн);
- мати чинний сертифікат технічного огляду (якщо він потрібен вашому автомобілю);
- бути придатним до експлуатації.

Обов'язково необхідно повідомити DVLA в разі зміни ім'я або статі; зміни адреси; унесення будь-яких змін в автомобіль; продажу автомобіля; наявності або отримання захворювання, що впливає на керування транспортним засобом. Необхідно також мати чинний поліс обов'язкового страхування. Це всі основні вимоги, що діють на території Сполученого Королівства [10].

Отримання водійського посвідчення в Японії досить непросте завдання. Мінімальний вік для початку навчання – 18 років, і вимоги до складання екзамену на практику керування автомобілем є суворими. Якщо водій допускає одну помилку, наприклад, занадто сильно забирає вправо, він не проходить тест. Фактично тільки 35% водіїв складають тест з першого разу. Практична керування на дорозі проходить на відкритій звивистій трасі, що нагадує справжні вуличні умови. Водії повинні підтримувати швидкість 19 миль на годину й дотримуватися суворих правил. Наприклад, вони повинні сказати: «Я роблю поворот», перш ніж фактично зробити цей поворот для передачі [11].

Щоб отримати перше водійське посвідчення в Японії, спочатку потрібно отримати «учнівське посвідчення». Порядок дій при подачі заяви на отримання учнівського посвідчення водія:

1. Підготовка необхідних документів: Juuminho (свідоцтво про проживання й національність); 2 фотографії (3 × 2,4 см); реєстраційної картки іноземця або картки резидента; засоби корекції зору (якщо вони використовуються).

2. Реєстрація на тест з теорії (тривалість дві години, на вибір з понеділка по п'ятницю), після проходження тесту знань запишіться на іспит з водіння.

3. Наступний етап – складання іспиту з водіння (включає оплату оренди автомобіля 1550 ієн).

4. Отримання ліцензії учня (комісія за випуск становить 1 550 ієн).

5. Практика управління автомобілем:

- практика на дорозі не менше 5 днів у супроводі інструктора з досвідом водіння більше 3 років і чинним японським водійським посвідченням;

– наявність таблички *karimenkyo renshū-chū* («учень») на автомобіль під час водіння;

– заповнення форми «Звіт про практику» [12].

Порядок дій при подачі заяви на отримання стандартного посвідчення водія:

1. Підготовка документів (учнівське водійське посвідчення; підтвердження реєстрації іноземця або документ резидента країни; 1 фотографія (3 × 2,4 см); «Звіт про практику» (термін дії звіту 3 місяці); *Juutinhō* (свідоцтво про проживання й національність); засоби корекції зору (якщо вони вам потрібні)).

2. Реєстрація на здачу тесту з теорії (тривалість дві години, на вибір з понеділка по п'ятницю, реєстраційний внесок – 2200 ієн), після проходження якого дозволено скласти іспит з водіння.

3. Складання іспиту з водіння (іспит з водіння на вулиці включає вартість оренди автомобіля – 900 ієн).

4. Після складання іспиту з водіння необхідно записатися на проходження «*Shutokujī-koshū*» (лекція для початківців, вартість – 13 700 ієн) у затвердженій автошколі.

5. Отримання посвідчення водія (комісія за випуск – 2 050 ієн) [12].

Щоб отримати японське водійське посвідчення, необхідно пройти перевірку зору з використанням оптометричної знакової таблиці.

Доступні два види посвідчень: для управління автомобіля з автоматичною або механічною трансмісією, але якщо ви отримуєте посвідчення для управління механічною трансмісією, ви можете їздити як на автомобілі як з автоматичною, так і механічною коробкою передач. Для отримання будь-якого посвідчення необхідно відвідати 26 годин лекцій з теорії. Для складання практичного іспиту з водіння потрібно не менше 31 години практики для управління автомобілем з автоматичною коробкою передач і 34 годин для управління автомобілем з механічною коробкою. Однак це мінімальний час для уроків водіння, багатьом людям потрібно більше. Після закінчення курсу і складання практичного іспиту з водіння в автошколі особа направляється в екзаменаційний центр, де йому належить пройти письмову перевірку професійних навичок і письмовий тест за правилами дорожнього руху. Якщо ви їх пройдете, ви отримаєте водійське посвідчення. Середня вартість автошколи трохи різниться залежно від того, на якій коробці передач проходить навчання. У вартість входять уроки водіння, матеріали, лекції, вартість тимчасового посвідчення водія і практичний іспит з водіння [13].

Висновки. Уважаємо позитивним досвідом можливий для імплементації приклад США, а саме остаточну перевірку зору безпосередньо в Сервісному центрі – для уточнення й упевненості в правдивості наданої інформації. Гарною ідеєю видається вказувати наявність засобів корекції зору також безпосередньо в документі на право управління транспортним засобом.

Ще одним важливим, на нашу думку, моментом, який необхідно ввести в національне законодавство, є розмежування посвідчень водія на підставі того, яка коробка передач використовувалася під час навчання – автоматична чи механічна із зазначенням безпосередньо в посвідченні позначки «АТ» для обмеження керування автомобілями виключно з автоматичною трансмісією. В Україні це можна реалізувати шляхом зазначення відповідної позначки в графі 12 посвідчення водія.

Література:

1. California driver's license (DL). *Department of Motor Vehicles Field Office California*. URL: <https://www.dmv.ca.gov/portal/driver-licenses-identification-cards/driver-licenses-dl/>.
2. Instruction permit. *Department of Motor Vehicles Field Office California*. URL: <https://www.dmv.ca.gov/portal/driver-licenses-identification-cards/instruction-permits/>.
3. Directive 2006/126/EC of the European Parliament and of the Council of 20 December 2006 on driving licences (Recast). *Official Journal of the European Union*. 30.12.2006. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0126&from=EN>.
4. Getting a driving licence in the EU. *Your Europe*. URL: https://europa.eu/youreurope/citizens/vehicles/driving-licence/get-driving-licence/index_en.htm#anchor3.
5. Getting a driving licence in the EU – Hungary. *Your Europe*. URL: https://europa.eu/youreurope/citizens/vehicles/driving-licence/get-driving-licence/hungary/index_en.htm#shortcut-3.
6. Про докладні правила навчання і перевірки водіїв автотранспортних засобів і експертів з автомобільного транспорту : Постанова Міністерства економіки і транспорту Угорщини від 21 квітня 2005 року № 24/2005. URL: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=93579.291618.
7. Application for a first driving license. *Central Office for Administrative and Electronic Public Services*. URL: https://nyilvantarto.hu/en/driving_license_first.
8. Driver and Vehicle Licensing Agency (DVLA). *GOV.UK*. URL: <https://www.gov.uk/government/organisations/driver-and-vehicle-licensing-agency/about>.
9. Learn to drive a car: step by step. *GOV.UK*. URL: <https://www.gov.uk/learn-to-drive-a-car>.
10. Learn to drive a car: step by step. Legal obligations of drivers and riders. *GOV.UK*. URL: <https://www.gov.uk/legal-obligations-drivers-riders>.
11. How to get a driver's license in Japan. *The Japan Times*. URL: <https://www.japantimes.co.jp/life/2020/10/04/lifestyle/how-to-get-drivers-license-japan/>.
12. Koyama Driving School. URL: https://www.koyama.co.jp/english/english_01_01.html.
13. How to Get a Driver's License in Japan. *Work in Japan. today*. URL: <https://workinjapan.today/life/how-to-get-a-drivers-license-in-japan/>.

Kniaziuk O. Leading foreign experience of the legal regulation of obtaining the right to drive the vehicles as a source of improving the administrative services in the law enforcement sphere of Ukraine

Summary. The article is devoted to the study of the foreign experience of the procedure for obtaining the right to drive passenger vehicles on the example of four countries of the world, namely the USA, Hungary, Great Britain and Japan. The features of learners and standard driver's licenses in the countries where they exist have been considered. It has been noted that the peculiarity of the United States of America is the ability to admit people over 14 years to training and the issuance of commercial and non-commercial driver's licenses. The procedure of obtaining a temporary and permanent driver's license and the requirements for candidates for obtaining a license in the United States have been defined. Has been emphasized that the legal norms of the European Union in the field of issuing a driver's license are increasingly striving for unification and are regulated by the European Driving Licenses Directive, which allows the existence of mutual recognition of driver licenses issued in all EU member states. Has been noted that all driving licenses of the EU countries have a unified form and almost similar obtaining procedure. By example of Hungary, the procedure for obtaining a category "B" certificate is given and has been

noted that a peculiarity of such a procedure in Hungary is the obligation of candidates to undergo the first aid training course. The procedure for obtaining a temporary and permanent driver's license through the Driver and Vehicle Licensing Agency of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland is reviewed, and the minimum requirements for both the applicant and the training vehicle are mentioned. Attention has been focused on the complexity of the procedure for obtaining a driver's license in Japan, the impossibility of making mistakes during a practical exam and a rather long two-stage process of obtaining a permanent driver's

license. Has been noted that there are two types of licences in Japan: for a vehicle with an automatic transmission and a manual transmission, which differ by the procedure and cost of obtaining. Opportunities for the implementation of certain practices in the national legal system in the provision of administrative services for the issuance of a driver's license have been proposed.

Key words: driver's license, foreign experience in obtaining a driver's license, the United States of America, Great Britain, Hungary, Japan, administrative services, administrative services in the law enforcement sphere.